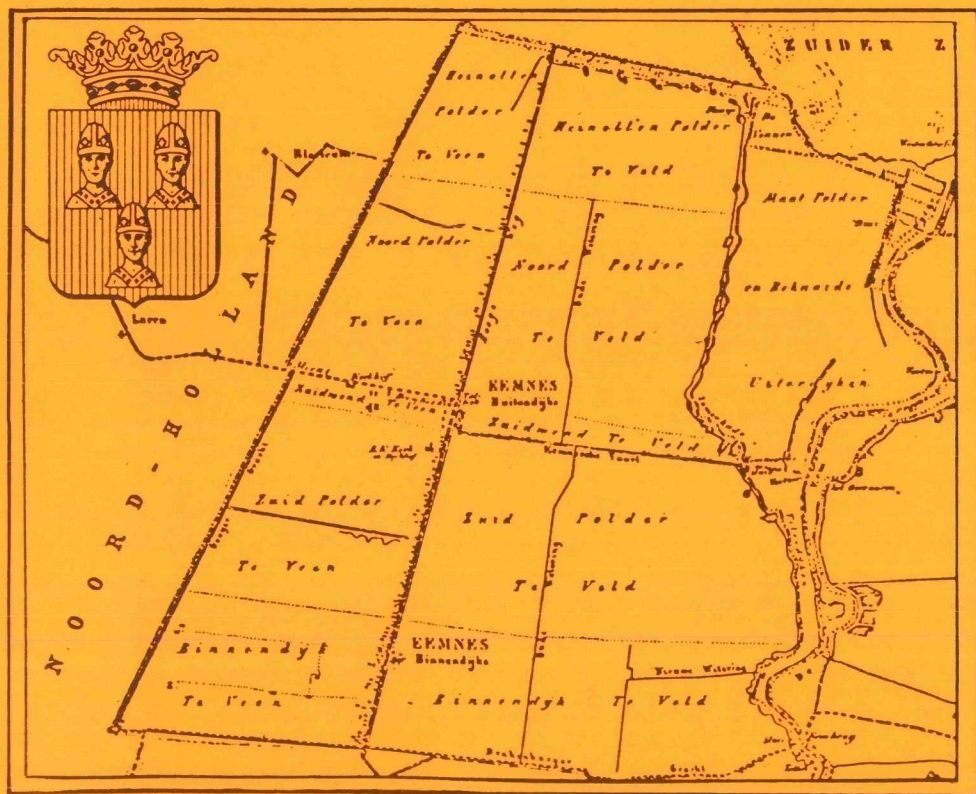
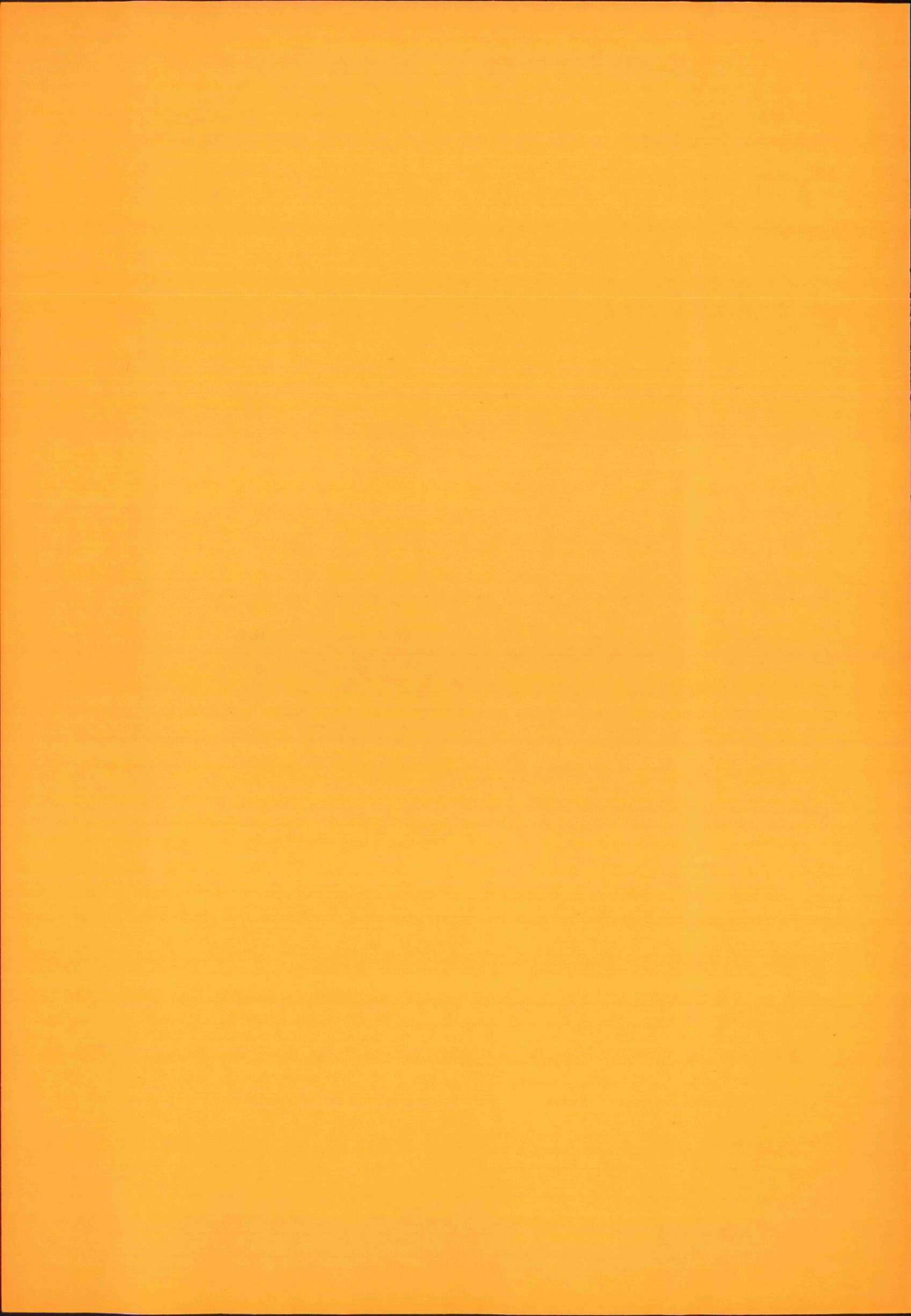

Historische Kring Eemnes

1989-1

Historische Kring Eemnes

april 1989, jaargang 11 nr. 1

Verschijnt viermaal per jaar

Bestuur:

Voorzitter:	J. de Roos-Post	Torenzicht 38
Vice-voorzitter:	H.v. Hees	Kerkstraat 15
Secretaris:	R. Schreuder	Ploeglaan 60
Penningmeester:	H.H.M. v. Roij	Hasselaarlaan 15
Leden:	B. v. Raaij	Zaadkorrel 23
	R. Ruizendaal	Laarderweg 31
	W. v. IJken	Everserf 20

kontributie H.K.E. f 15,-- per jaar
Voor leden buiten Eemnes f 2,50
porti bijbetalen

Amro-bank Eemnes nr. 45.89.86.577
Girorekening nr. 2080362

Losse nummer kwartaalboekje f 5,--.

Ledenadm. en

adreswijzigingen: B. van Wijk-Blom, Raadhuislaan 39
tel. 14689

Redactie:

B. van Raaij tel. 86594
H.H.M. van Roij tel. 12531

Het geheel of gedeeltelijk overnemen van artikelen is slechts toegestaan na toestemming van de redactie en met bronvermelding.

Doel van de vereniging is bevordering van de kennis van- en de belangstelling voor de geschiedenis in algemene zin en de geschiedenis van Eemnes, met aansluitend gebied, in het bijzonder.

Inhoud:

Van de redactie	2
Excursie naar Stoomgemaal 'Hertog Reijnout' in Nijkerk	3
Kaascursus Eemnes 1926 (III)	4
Op zoek naar schatten.....	8
Nieuwe feiten over een oude kerk	
Groepsfoto school met den Bijbel	11
Wie weet waar Willem Wegges woonde?	14
Reactie op: Opvallende trouwerij in Eemnes	14
Wie herkent ze nog?	16
Eemnes in de Franse tijd	17
Werkgroepen	21
Korte geschiedenis van de familie Groen in Eemnes	21
In onze serie: 'Oude Eemnesser winkeltjes'	36
Mevrouw P.C. Raven-van 't Klooster vertelt	
Schenkingen aan de Historische Kring	41
De klederdracht van Gooi- en Eemland	41
Wie doet er mee? Wie weet er van?	47
Persbericht voor de tijdschriften van de	49
Historische Kringen	
Nieuwe aanwinsten van de bibliotheek van de H.K.E.	51

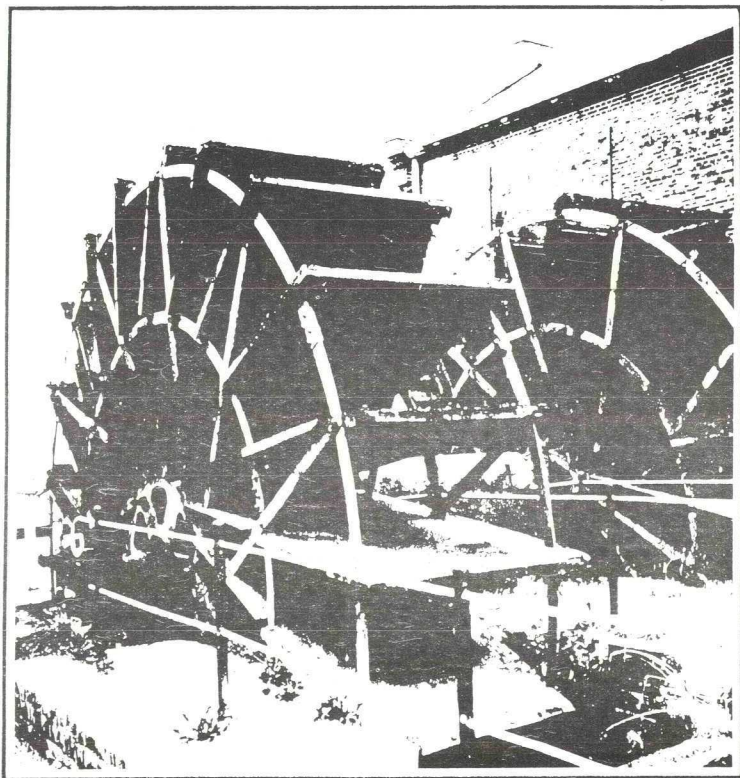
Van de redactie:

De copy voor het tweede H.K.E.- boekje willen wij graag ontvangen voor 15 mei 1989.

Excursie naar Stoomgemaal 'Hertog Reijnout' in Nijkerk

In de Arnhemse polder ten Westen van Nijkerk heeft het stoomgemaal 'Hertog Reijnout' meer dan 100 jaar de waterhuishouding van dit gebied geregeld. Het stoomgemaal werkt op schepraden en is het oudste in zijn soort in Nederland. Het is in 1882 in de plaats gekomen van een windmolen met dezelfde naam. In 1983 heeft een elektrisch gemaal het werk overgenomen in deze polder, die werd bedijkt in 1356. Op de kleigrond hier vindt men van oudsher veeteelt.

Het stoomgemaal is intussen dankzij de inspanningen van particulieren die zich hebben gebundeld in de Stichting Stoomgemaal Arnhem, gerestaureerd. De Historische Kring Eemnes organiseert een excursie

naar dit bijzondere gemaal op zaterdag 13 mei 1989. Deze dag is gekozen omdat het gemaal dan zal draaien. Over de werking ervan zal ons ter plaatse uitleg worden gegeven. Ook kan een videofilmje over de restauratie worden bekeken.

We vertrekken om 9.30 uur van het verzamelpunt: het parkeerterreintje voor het Oude Raadhuis. Als u mee wilt rijden, komt u dan ook naar dit punt.

Men kan het gemaal natuurlijk ook per fiets via Bunschoten door de polder bereiken.

Toegang f 2,50 per persoon. Aanvang 10.00 uur, zaterdag 13 mei a.s.

Hartelijk Welkom!

Kaascursus Eemnes 1926 (III)

In ons 3e kwartaalboekje van vorig jaar gaven wij een aantal reacties op de foto van de Eemnesser Kaascursus uit 1926. Van ongeveer de helft van de deelnemers op de foto konden we toen de namen achterhalen.

Enkelen van onze leden zijn actief verder gaan speuren. De heer Elbert Makker bezorgde ons een aantal namen, evenals de heer Bart Krijnen uit Laren. De grootste verrassing werd ons echter voorgeschoteld door mevrouw W. Rigter-Van Eijden (Laarderweg 64) die alle namen wist te achterhalen. Daarvoor zijn we haar zeer erkentelijk. U vindt hierbij opnieuw de foto, nu met alle namen.

De heer Wim Fecken deed een andere aardige ontdekking. Uit de Gooi -en Eemlander van 18 augustus 1926 haalde hij een artikel over de kaascursus. We laten dit hier in zijn geheel volgen:

uit: 'De Gooi -en Eemlander' van 1926

Woensdag 18 augustus onder plaatselijk nieuws; Eemnes 'cursus in kaasbereiding'

Donderdagmorgen heeft de laatste les plaats van de

cursus in het kaasbereiden, die, gedurende de afgelopen maanden wekelijks werd gegeven in de boerderij van de heer C.J. van Bruchem te Eemnes-Binnen. Tijdens deze laatste les wordt het elektrisch kaasmaken onderwezen, waartoe het P.U.E.M. belangeloos den benodigde elektrische stroom beschikbaar stelt.

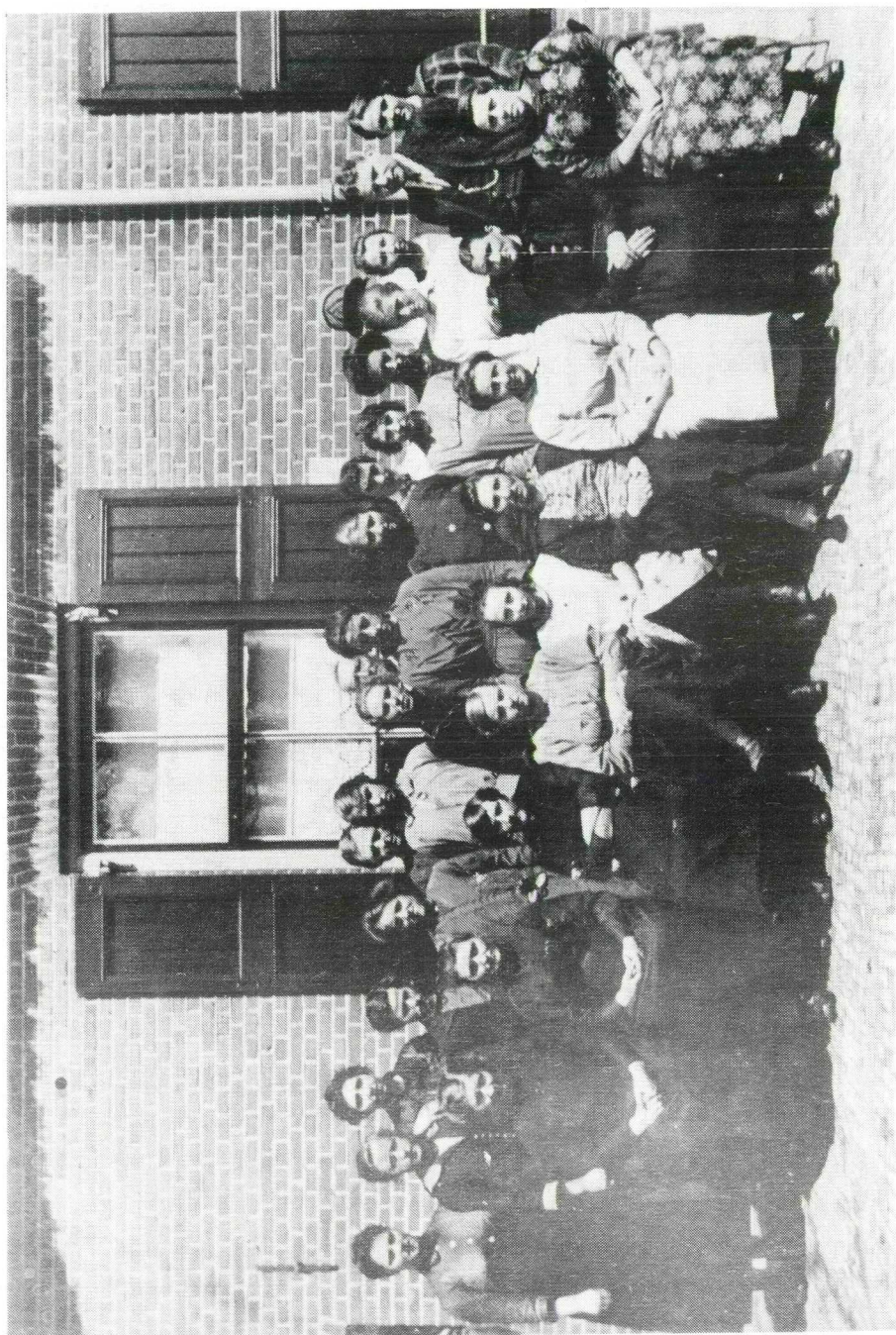
Deze cursus is, gedurende de afgelopen drie maanden, elke donderdagmorgen gegeven door den heer van Malen, assistent van den Rijkszuivelconsulent, den heer Boekel te Utrecht. Het onderwijs werd donderdag 's-morgens van half acht tot tien uur practisch gegeven en van tien tot half twaalf theoretisch.

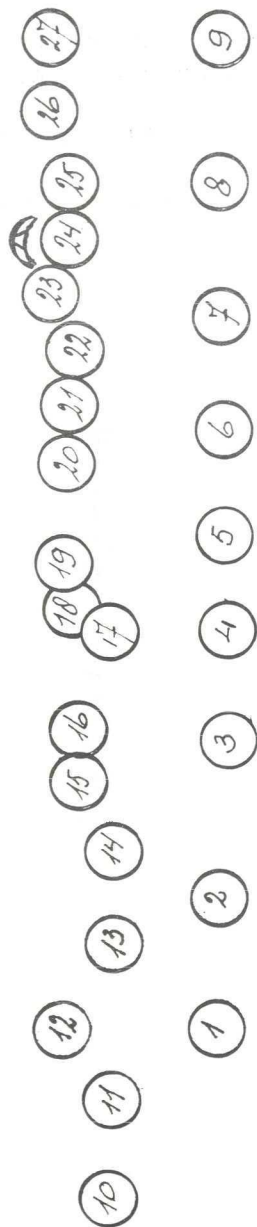
In het geheel namen 26 leerlingen, vrouwen en dochters van landbouwers uit Eemnes, Blaricum, Soest, Baarn en de Vuursche aan deze cursus deel. Het aantal deelnemers dat zich naar dezen cursus, die op 19 mei j.l. is begonnen, aanmeldde was zóó groot, dat niet alle toegelaten konden worden. Zoals bekend mag worden gedacht gaat deze cursus uit van de afdeeling Baarn-Eemnes van het Utrechts Landbouw Genootschap van welke afdeling de heer T. Haarman te Baarn voorzitter is en de heer M.J. Seldenrijk te Eemnes-Binnen, secretaris.

Aan het einde van dezen cursus mag ongetwijfeld een woord van hulde worden gebracht aan mejuffrouw Van Bruchem, die in haar keurige boerderij, voorzien van pekeldelder en alle verdere benodigdheden voor het kaasmaken, zulk een werkzaam aandeel in het welslagen van dezen hoogst nuttigen cursus heeft gehad.

Mejuffrouw Van Bruchem, die zelf een bekwame kaasmaakster is, mag feitelijk als de onderwijzeres worden beschouwd, die, op praktische wijze de boerenvrouwen en dochters uit deze streek in de geheimen der kaasmakerij heeft ingewijd.

Tijdens den loop van deze cursus bracht ook de heer Miedema, onderwijzer te Hilversum, met een 14-tal leerlingen hier een bezoek, ten einde een en ander in ogenschouw te nemen. '

1. Helena Hilhorst-Van Hofslot (Eemnes)
2. Johanna Rigter-Hilhorst (Eemnes)
3. Neeltje Stalenhoef-V.d. Brink (Eemnes)
4. Adriana J. Post-Van Daatselaar (Eemnes)
5. Dirkje van Bruchem (Eemnes)
6. Mevr. Streefkerk (Zandheувelweg Baarn)
7. Anna van Bruchem-V.d. Wilt (Eemnes)
8. Ant. Calis-Koppen (Melkweg Laren)
9. Neel Huisman-V.Woudenberg (Eemnes)
10. Metje Groenestein(Wildenburgln;Baarn)
11. Marie Pronk (Soest)
12. Mej. Hartman (Soest)
13. Mej. Logtenstein (Soest)
14. Mej. Van Hofslot (Soest)
15. M.J.Seldenrijk (wethouder Eemnes)
16. Jaantje Pronk (Soest)
17. Agnes van Klooster (Eemnes)
18. C.J. van Bruchem (Eemnes)
19. Mien Eek-Brouwer (Eemnes)
20. Alida M. de Wit-Calais,(Laren)
21. Pietje Haarman (Baarn)
22. Mies van Stoutenburg (Eemnes)
23. Mevr.Daatselaar-Bakelaar (Baarn)
24. Jaan van Oostrum(Wildenburgln Baarn)
25. Alie Brouwer (Baarn)
26. Ir. Boekel,rijkszuivelconsulent (Utr.)
27. Jannetje Looman-V.Woudenberg (Eemnes)

Op zoek naar schatten.....

Nieuwe feiten over een oude kerk

Al eens eerder berichtte ik over de vondst van munten bij de laatste grote restauratie van de Hervormde Nicolaaskerk van Eemnes-Buiten.*

In de consistoriekamer werd bij het verwijderen van de toenmalige vloer een aantal munten gevonden. De heer P. Bakker, restauratie-timmerman en amateur-archeoloog, was de vinder. Hij schonk ze in januari 1967 aan het voormalig Goois Museum te Hilversum (onlangs heropend). De munten werden door het Koninklijk Penningkabinet in Den Haag gedetermineerd en dat gaf de volgende lijst:

1. Utrechtse munt, bisschop Rudolf van Diepholt, 1433-1459
2. Munt uit 's-Heerenberg, Willem II, 1416-1465 $\frac{1}{4}$ groot.
3. Nijmeegse eenzijdige munt, eind 15e eeuw.
4. Utrechtse munt, halve duit, 1482-1517.
5. Duit uit de stad Utrecht, 1509.
6. Duit uit de stad Utrecht, 1522 (vindplaats niet zeker).
7. Speelpenning met portret van Lodewijk XV (idem).
8. Reckem, imitatie van de Utrechtse duit, 17e eeuw.
9. Hollandse duit (1/8 stuiver) uit de 18e eeuw.
10. Nederland, 1 cent 19e eeuw.
11. Knoop, gegraveerde gekroonde W.
12. Onherkenbare munt.

De meeste muntjes zaten met scherven in een laag rul bouwzand, opvulsel uit de vorige eeuw. Enkele munten, waaronder de oudste, zaten in een soort 'klei' vastgeplakt tegen de muren.

Toen ik onlangs de heer Bakker telefonisch sprak, vertelde hij, dat er waarschijnlijk meer munten (eerste opgave: 17) gevonden waren en dat er enkele verloren zijn gegaan. Ik was onlangs in de gelegenheid om de toenmalige opzichter bij de restauratie, de architect Joh. van Schaik, eveneens enkele vragen over de munten te stellen. Deze wist zich te herinneren, dat er één Gelderse munt naar het museum te Arnhem was gegaan (in die stad was het restaurerende architectenbureau gevestigd). Deze munt was echter bij het bloot leggen van de fundering tevoorschijn gekomen.

Van de 'verdwenen' munten is wel iets bekend. In het boekje 'De Kerk in 't Midden' Staat een afbeelding van een munt, geslagen in opdracht van Diederik I van Batenburg (1361-1407), waarde: 1/8 groot. Deze foto komt uit..... het Goois Museum. De echte munt was daar echter niet meer te vinden!

De heer Bakker wist zich in een eerder gesprek te herinneren, dat volgens hem de oudste munt van 1366 dateerde en een eenzijdig geslagen zilveren munt uit de stad Zwolle was. Ook deze is spoorloos!

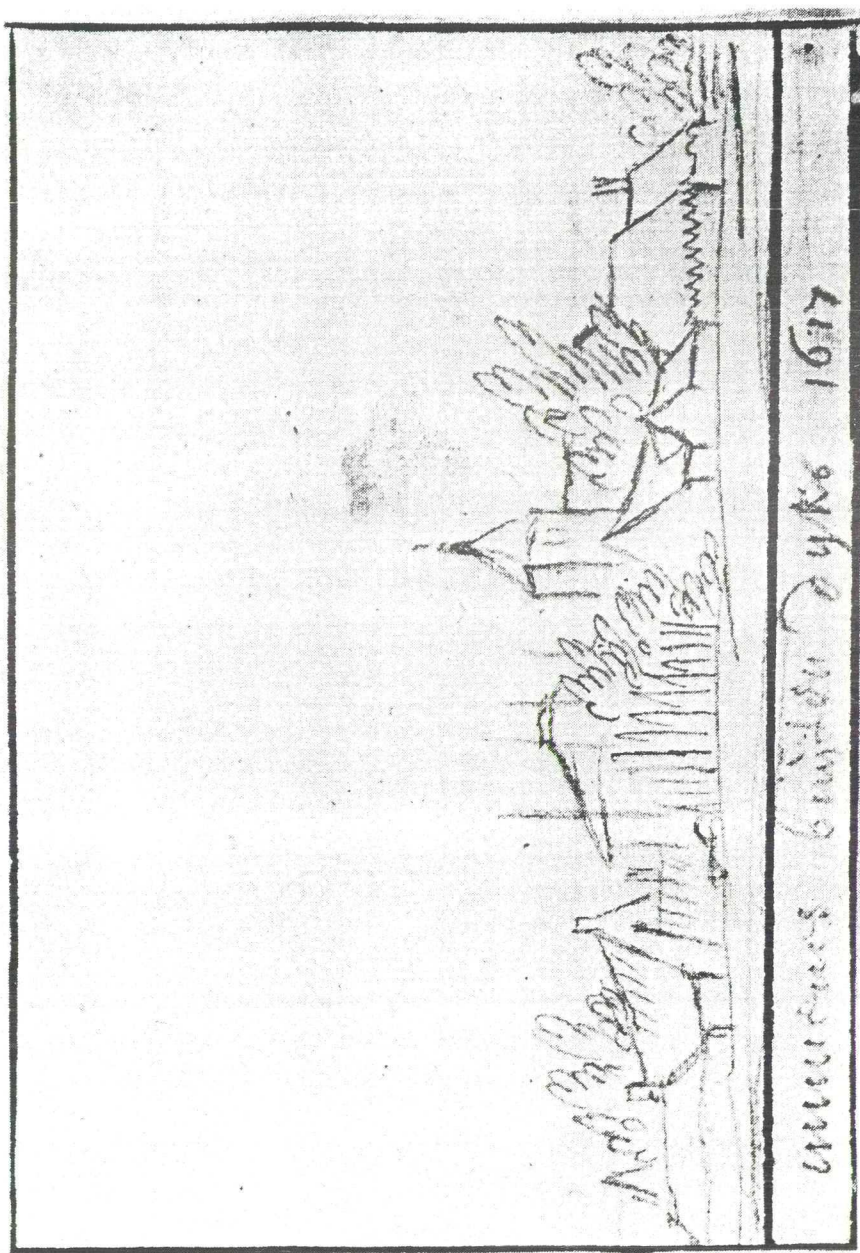
Toch komen we zo al tot een aantal van 15 gevonden munten (gemakshalve noem ik de knoop en speelmunt e.d. ook maar munt).

Een onderzoek bij de Rijksdienst voor de Monumentenzorg leverde niets op: een restauratieverslag zei niets over gevonden munten. Toch was het bezoek aan deze instantie te Zeist niet tevergeefs, al kwam ik met het oorspronkelijke doel niet veel verder.

De bibliothecaresse, mevrouw Van de Heuvel, gaf mij inzage in het foto- en tekeningendossier betreffende de Hervormde Nicolaaskerk. En daar zag ik foto's vanaf + 1900, vele restauratietekeningen, opmetingen van architect Scheepens uit 1900 enz. Hierover wil ik nog wat vertellen.

Allereerst viel mij een afbeelding van Eemnes-Buiten op, die in 1617 met potlood gemaakt was. Deze schets 7 x 11,7 cm groot, is in het bezit van de dienst. Het is weliswaar een 'ruwe' schets, maar toch een van de oudste, die er van Eemnes bestaat! De maker ervan is niet bekend. Ook kreeg ik een foto van een 'plankje' onder ogen. Al eerder schreef ik over het feit, dat schilders en timmerlieden graag in kerken een herinnering aan hun werk achterlaten. Zo ook hier. De tekst luidt: 'In het Jaar 1869 in Augustus is dit vernieuwd door Jan Pas en W. Hagen, timmerlied., Jonnes Koelewijn, metselaar, Evert Ruizendaal, schilder en door ons Jan Vos, Jan van de Hurk, Lambertus Schaap, Anton Oosterburg, Arie Malestijn; Ter Gedagtenis.'

Ook bracht een foto een nieuw jaartal aan het licht. De kerk, die toch al zo rijk is aan jaartallen, heeft op een gevelsteen onder de cordonlijst in de zuidgevel van het middenschip een opschrift met '1876'.

De tekeningen van architect Scheepens uit Den Haag (1900), die voorzien zijn van allerlei aantekeningen, gaf mij ook een nieuw gegeven. Al zo vaak heb ik het bord met 'de 10 geboden' gezien, maar het was mij onmogelijk om van enige afstand te constateren, dat ook hier -net als op de preekstoel- de schenker ervan gemeld wordt. Er staat op: 'Jacobgen Gerbers dochter vreest Godt en onderhoudt zijn ghebodt, 1607' Weer las ik, dat het schilderij van 'het Avondmaal' uit 1797 ondertekend is door M.o.K.. Tot op heden is mij niets omtrent de schilder hiervan bekend. Wie weet hier meer over?

U ziet, dat een speurtocht naar oude munten je tot tal van andere ontdekkingen kan voeren. En ik hoop voorlopig nog lang niet uitgespeurd te zijn!

* Tijdschrift 'Tussen Vecht en Eem' november 1974, afl. 4, blz. 105-114.

Jan Out.

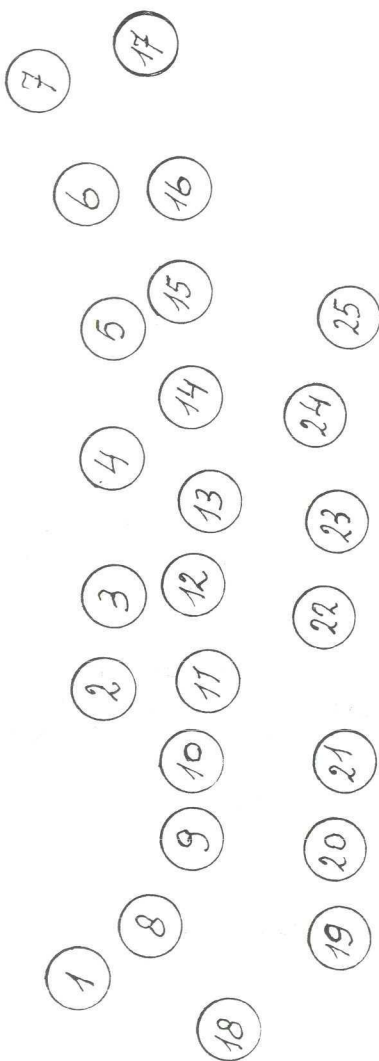
Groepsfoto school met den Bijbel

In het 3e kwartaalblad van 1988 publiceerden wij een groepsfoto van de Eemnesser School met den Bijbel, ongeveer daterend uit het jaar 1910. We plaatsten er een oproep bij om de namen van de kinderen te achterhalen. Dit is voor het grootste deel gelukt. Mevrouw Martje v.d. Berg, momenteel woonachtig in een bejaardencentrum in Bunschoten, heeft voor ons alle namen op vier na kunnen achterhalen. We willen haar hiervoor van harte bedanken.

We drukken de foto hierbij nogmaals af met de gevonden namen. Voor nadere reacties kunt u terecht bij

Henk van Hees,
Kerkstraat 15,
3755 CK Eemnes
02153-89849

1. Juffrouw Sterkenburg

2. ?

3. ?

4. Jongen Kroeskamp

5. ?

6. ?

7. Meester Leebeek

8. Aaltje Malenstein

9. Jannetje Prinsen

10. Mientje Ruizendaal

11. Kees Ruizendaal

12. Henk Roodhart

13. Keek van IJken

14. Heintje van IJken

15. Marie Koelewijn

16. Mijntje Kuiper

17. Bart van Essen

18. Reijer Jongerden

19. Wout Hagen

20. Stein Hagen

21. Ab Prinsen

22. Aaltje Roodhart

23. Teun Roodhart

24. Gijs van IJken

25. Izaak Jongerden

Wie weet waar Willem Wegges woonde?

We zitten niet in de W.W. maar in de R.K.?

Leest u nog even door.....!

P.H. Schrijvers is:

de zoon van Petronella Eek (1876-1945)

de kleinzoon van Hannis Eek en

Antje Keizer (1840-1886)

de achterkleinzoon van Reijer (Rijk, Richard) Keizer
en Alida Ruiter.

Uit dit huwelijk werden 17 kinderen geboren.

Ik vernam dit van een familielid Richard
Keizer uit Abcoude.

de achter-achterkleinzoon van Geurt Keizer

en Wylmpje Janse Bieshaar

Dit paar trouwde te Eemnes in 1787.

Nu luidt mijn vraag:

Zijn er nog 'Keizerlijke nazaten van Geurt', die iets
van zijn afstamming weten? De Doop- en Trouwboeken van

Eemnes bevinden zich in het Rijksarchief van Utrecht!?

Wie weet waar Geurt Keizer woonde in 1787 en vroeger?

Schrijft u mij als u blieft. Portokosten worden door mij
vergoed.

Ook als een Eemnesser Eek uit zijn 'Archivale stof'
verrijst, laat hij (zij) schrijven. Ik wil graag meer
weten over mijn grootvader Hannis Eek (1833-1890) uit
Eemnes.

Mijnheer Schrijvers Wacht Op Aantwoord.

Hij is geen Vanda(a)l(en).

P.H. Schrijvers,
Ravensteinstraat 14,
1107 SP Amsterdam ZO
020-976546

Reaktie op: Opvallende trouwerij in Eemnes

In ons kwartaalblad nr. 3 van 1988 werd geschreven
over een Eemnesser trouwerij in 1912. Een artikel in
14- HKE

de Gooi- en Eemlander (7-9-1912) maakte toen melding van een bruidje dat op krukken liep en daarom door haar bruidegom voor op de fiets van Eemnes-Binnen naar het gemeentehuis werd gereden.

We vroegen om welk bruidspaar het hier ging. Van de heer Kees van Hensbergen hoorden we dat het hier ging om een dochter van Van Surksum

om een dochter van Van Surksum, die toendertijd gewoond zou hebben op Het Hof, Wakkerendijk 242.

Nazoeken in het gemeente-archief leverde ons het bruidspaar op:

op 6 september 1912 trouwden in Eemnes:

Hermanus Johannes Pijpers

22 jaar, geboren Amersfoort

zoon van Mijndert Pijpers

en Jacoba Philippina v.d. Geld

en

Jacob v.d. Geld

21 jaar, geboren Amersfoort, naaister woonachtig in Eemnes

dochter van Jacobus v.d. Geld overleden

en Annetje v.d. Pol, die hertrouwd was met

Hendrik van Surksum.

De bruid was dus een stiefdochter van Hendrik van Surksum.

Het gezin van Van Surksum had zich op 7 juli 1910 in Eemnes gevestigd op het adres Wakkerendijk 244/246 (naast Het Hof).

Het bruidspaar, bleef tot 14 mei 1913 bij de familie Van Surksum inwonen en vertrok toen naar Hilversum.

De rest van de familie vertrok op 24 april 1915 naar Baarn.

Hartelijk dank aan de heer Van Hensbergen voor zijn reactie.

Wim Fecken
Julianaweg 26,
Kortenhoef.

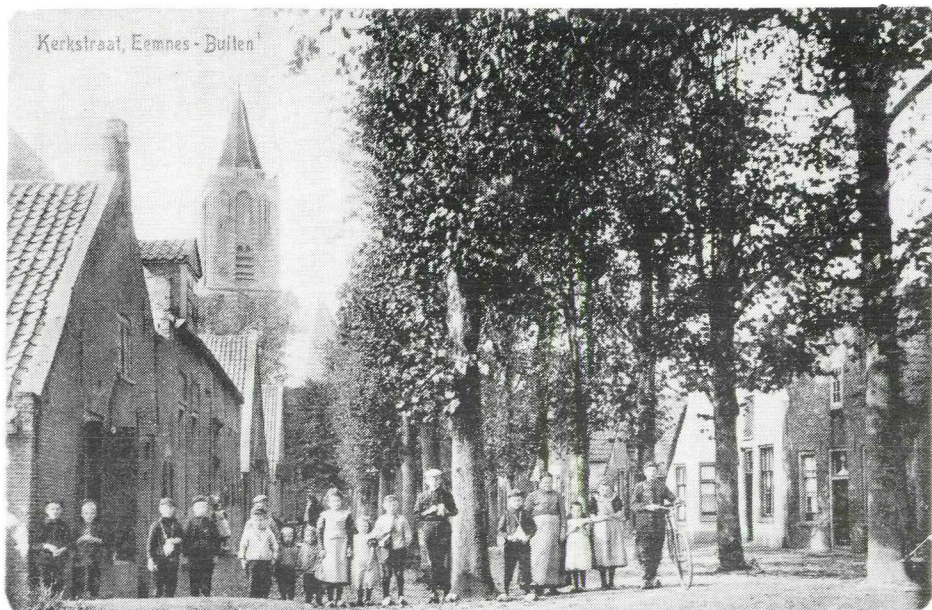
Wie herkent ze nog?

De hierbij afgedrukte oude ansichtkaart geeft een beeld van de plaats waar de Kerkstraat uitkomt op de Wakkerendijk. Deze opname dateert van ongeveer 1910.

Al jarenlang probeer ik te achterhalen welke personen op deze kaart staan afgebeeld. Tot nu toe heb ik er slechts enkelen kunnen thuisbrengen.

Mijn oproep is gericht aan iedereen die één of meerdere personen op deze kaart bij naam kan noemen. Als u me kunt helpen, wilt u dan contact opnemen met:

Wim Fecken,
Julianaweg 26,
Kortenhoef.
tel. 035-60226

Eemnes in de Franse tijd

Ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van onze Historische Kring Eemnes, wil ik gaarne voldoen aan de vraag in het laatste periodiek van 1988, om aandacht te schenken aan 'Feesten in Eemnes'.

Nee, ondergetekende wil hier niet verhalen over het u bekende boegsprietlopen over de Eemnesser Vaart of het hedendaagse tonnetje steken in de Kerkstraat. Festiviteiten op een Koninginnedag anno 1988.

Liever neem ik u mee terug in de tijd, naar de jaren 1811 en 1812. Gelezen oude raadsstukken van de toenmalige municipaliteit was er toen ook wel eens reden voor enig feestelijk gedruis in ons goede dorp. Aanleiding voor het feest in 1811 was de geboorte van de zoon van Keizer Napoleon en Marie Louise. Bij zijn geboorte op 20 maart 1811 in Parijs ontving hij de namen Francois Charles Joseph Bonaparte. Gelijktijdig werd hij keizerlijk erfgenaam en kreeg hij de titel 'Koning van Rome'.

Waarom het feest ter ere van die geboorte pas op 2 juni van hetzelfde jaar gevierd werd? Naar een antwoord op deze vraag kan men slechts gissen. Was het de traagheid van berichtgeving in die dagen, was het om organisatorische redenen of simpelweg omdat het in juni vastter weer is en de dagen langer waren?

Hoe zo'n feestdag toen werd gevierd, kunnen we lezen in oude raadstukken, inv. nr. 60 stuk nr. 5 van 1811 in het oud archief van de gemeente Eemnes. Daaruit citerende: 'Door de municipaliteit is vergaderd over de brief van de Heer onderprefect (hoofd van het bestuursorgaan, arrondissement Amersfoort) betreffende festiviteiten welke plaats zullen hebben op den 2 junij aanstaande. Besloten is, 1 Bij brief aan de leeraars der bijzondere gemeentens (aan) te schrijven en te gelasten God Almagtig te danken voor de geboorte van den Koning van Rome en te biddendat zijn regering gelukkig en voorspoedig zijn mag. Zullen die van den Roomsche Godsdienst verplicht zijn een Te Deum (lofzang) aan te heffen; 2. Aan den Heer onderprefekt te kennen te geven dat de kosten tot de illuminatie voor Dorpsgebouwen etc, zullen bedragen f 90,-- en de amusemenen, welke voorna-

mentlijk zal bestaan in het rijden van een zilveren zweep f 86,--;

3. Eindelijk is besloten de dag op de volgende wijze door te brengen.'

'Ten eersten; des morgens vroeg zullen de vlaggen op beide der torens geheezen worden.

Ten tweede; zullen de klokken der beide Torens van zeven tot acht uren des morgens luiden, 't welk des middags van twaalf tot half een uren herhaald zal worden en eindelijk des avonds nogmaals plaats zal hebben van zeven tot acht uren.

Ten derde; zal des avonds van negen tot twaalf uren het ganse dorp verlicht zijn.

Ten vierde; zal des morgens er een plechtige dankzegginge in de kerken der onderscheidene gezindheden plaats hebben, waaraan ieder verzogt en desnoods gelast word, daarbij tegenwoordig te zijn, tenminsten daaraan door geene luidruchtige vreugde heiden toe te brengen.

Ten vijfde; zal des avonds eene Zilveren Zweep ter waarde van 14 Dukaten verharddraafd worden (goudmunt van ca. f 6,50). Geene paarden worden daarbij toegelaten als van lieden uit de gemeente, en daags te voren goedgekeurt van de daartoe aangestelde keurmeesters, Gerrit Boer en Evert Damen (Van Wegen, de laatste was gemeentesecretaris)

Ten zesde; zal het Gerechthuis te Eemnes Buitendijks benevens de daarvoor staande boom (verwijzing naar het bestaan van de bekende Lindeboom) zeer fraaij geillumineert worden.

Verwachtende de Maire van alle de inwoners dat zij dezen vreugden dag met gepaste vreugde en order zullen doorbrengen: vooral waarschouwende tegen het onmatig gebruik van sterke drank; die dikwijls de onaangenaamste gevolgen voor hun zouden naslepen.'

Dat een dergelijk feestelijk gebeuren niet uit het brein kwam van de lokale bevolking maar eigenlijk opgelegd werd aan de plaatselijke municipaliteit, worden we gewaar als we ook kennis nemen van een tweetal brieven van de onderprefect en gericht aan de maire. Wellicht weet u nog dat Napoleon Bonaparte op 15 augustus 1769 op het eiland Corsica het levenslicht zag. Betreffende de inhoud van de eerste brief van 4 augustus 1812: 'Den Heere Maire van Eemnes. Den vijftiende deezer maand is het de verjaardag

van Zijne Majesteit den Keizer. Deze dag moet plegtig-
lijk gevierd worden en naar evenredigheid der gesteldheid
uwer gemeente. Dien dag moet de Keizerlijke vlag waaïen
en het gebouw dienende tot vergadering der gemeente ver-
ligt worden. De leeraaren der onderscheidene Godsdiensten
in uwe gemeente moeten aangesteld worden om dien dag een
lofzang en gebed te doen naar de gewoontens van hunne
Godsdienst. Men twijffele niet of een iegelijk zal naar
zijn vermogen deze dag met illuminatie viëren. U, edele
moet mij met omlopende post en zonder eenig verzuim mel-
den hoeveel deeze kosten bedragen zullen.'

Betreffende de inhoud van de tweede brief van 13 augus-
tus 1812 'Den Heer Maire van Eemnes.' 'Zo even ontving
ik (de onderprefect) het besluit van Mijnheer den Pre-
fect van dato 11e dezer, welk niet goedgekeurd heeft de
opgegeven sommen voor de onkosten van den dag van den
15e zijnde zijner Majesteits geboortedag. Deze dag zal
dan alsvolgd gevierd worden.

1e Gebed en lofzang door de leeraaren den onderscheidene
godsdiensten;

2e Luijden der klokken, hetwelk moet bekostigd worden
door den Kerkmeesteren.

3e Door bewijzen van vreugde door de goede ingezetenen
't zij door uitsteeken der vlaggen, 't zij door illimi-
neeren.

U edele gelieft zig stiptelijk hier aan te houden.'

Het is best aardig om het harddraven om de zilveren
zweep nog eens te belichten. In mijn fantasie zou het
als volgt verlopen kunnen zijn:

Ondanks dat het overgrote deel van de bevolking het
ontzettend druk heeft met de land- en hooibouw, is zij
toch tuk op een verzetje. Vooral nu zij zich met elkaar
kunnen meten in het harddraven op het paard; het is e
een kolfjenaar hun hand. Vooral het gegeven, dat hun
gemeentebestuur het initiatief genomen heeft om een
prachtige zilveren zweep voor de winnaar beschikbaar
te stellen, doet de inwoners veel!

Eerlijk gezegd laat het overgrote deel van de Eemnes-
ser bevolking de Keizerlijke familie koud. Geboorte-
of verjaardagsfeest van de Keizerlijke familie ten
spijt.

Daags tevoren laten vele boerenzoons en ander paardenvolk hun viervoeters keuren. Het belangrijkste voor de keurmeesters is dat het paard niet kreupel is. Ook wordt er voor de deelnemende paarden een leeftijdsliemiet vastgesteld; men kijkt daarvoor in de bek van 't paard. Afsproken is ook, om zonder zadel te draven. Dit daar de meeste boeren geen leren zadel bezitten voor hun paard. Het drafparcours is centraal gelegen in het dorp, er wordt gedraafd op het gedeelte van de Wakkerendijk tussen de Kerkstraat en de hoek van de Laarderweg/Meentweg.

De organisatoren van het feest (op 2 juni) boffen. Het is een prachtige dag. 's Avonds trekt gans het dorp naar de draverij. Het is een drukte van jewelste, daar bij het gerechtshuis, dat langs het parcours is gelegen. Brutale jongetjes hebben zich verzekerd van een goede zitplaats op de armen van de grote Lindeboom. Hoog en droog onder het zware lommer bespotten zij hun leeftijdgenootjes op de dijk. Jong en oud omzoomt wel dra het drafparcours. Vele ouderen wagen onderling een gokje op de voor hen favoriete knol. De inzet: een glaasje na afloop van de draverij in een van de vele gelagkamers van het dorp. Zie de jonge boerenzoons met hun zwart lakense pak en op hun enigst paar glanzend zwart gepoetste schoenen, te paard. Of de wat minder gegoeden met hun doordeweekse groflinnen broek en bonte kiel, de mouwen achteloos opgestroopt en een paar blank geschuurde klompen van het beste hout aan hun voeten. Deze avond wordt er wat afgegaloppeerd, gedraafd, gelopen, geslenterd en geflaneerd over en langs de dijk. Vooral als de schemering valt en het gerechtshuis verlicht wordt door vele in olie gedrenkte turven. En na afloop van deze mooi verlopen zomeravond voelen velen zich winnaar. Op de eerste plaats hij, die de zilveren zweep kreeg overhandigd. De kromgewerkt oude baas die een extra neutje won met het wedden op 't goede paard. Moeder de vrouw die haar liefhebbende echtgenoot weer thuis wist, voor dat hij laveloos langs de dijk zwalkte. De opgeschoten jongetjes die voor hun gevoel met uitzicht vanuit de hoge Lindeboom de gehele avond loge zaten. En niet te ver-

geten de nieuw gevormde spannetjes, welke vanaf nu, in hoger sferen vertoefden.
Zo zou het er volgens mij in die tijd aan toe gegaan kunnen zijn.

Wim Fecken.

Werkgroepen

Monumenten	J. de Roos,	Torenzicht 38	86303
Biblio/topografie	W. v. IJken	Everserf 20	89367
Genealogie	H. v. Hees	Kerkstraat 15	89849
Recent verleden	H. v. Hees	Kerkstraat 15	89849
Klederdracht			
Eem-en Gooiland	L. Lankreijer	Aartseveen 94	89198

Korte geschiedenis van de familie Groen in Eemnes

De familie Groen is van oorsprong geen Eemnesser familie. Pas rond 1840 vestigde Jacobus Groen, de stamvader van de Eemnesser tak van de familie, zich in Eemnes

Maar in de korte tijd dat de familie Groen in Eemnes woont, hebben verschillende leden van deze familie een blijvend stempel gezet op de Eemnesser samenleving of een onuitwisbare indruk achtergelaten.

Jacobus Groen was afkomstig uit Diemen, waar zijn familie sinds het einde van de 17e eeuw voorkomt.

De familie Groen is van oudsher Rooms Katholiek.

De oudste voorvader, die ik terug kon vinden, is:

I Kornelis Gijsbertsz
 overleden Diemen 17-01-1719
 trouwt
 Annetje Corssen
 overleden Diemen 29-11-1721

Kornelis was bakker en hij was vermoedelijk in 1680 voor zichzelf begonnen. Zijn bakkerij stond in Diemen aan de Wagenwegh in het buurtschap Buyterkerk.

Kornelis en Annetje hadden tenminste 3 kinderen: Gijsbert, Jan en Grietje.

De oudste was waarschijnlijk:

II Gijsbert Kornelisz. Groen
 geboren ca. 1680
 overleden Diemen
 begraven Diemen 04-04-1754 in een eigen graf op het gereformeerd kerkhof
 trouwt 1) Overdiemen 07-05-1713
 Grietje Willems Kok
 overleden Diemen 31-01-1719
 trouwt 2)
 Jaapje Jacobs Andriaantse
 overleden Diemen 11-09-1725
 trouwt 3)
 Jannetje Claasz, Garst
 trouwt 4) Diemen 13-06-1741
 Trijntje Jans Han

Gijsbert was net als zijn vader bakker. In 1722, na de dood van zijn moeder, erfde hij 1/3 deel van het ouderlijk huis en bakkerij en kocht de overige 2/3 van zijn broer Jan en zus Grietje. In 1732 blijkt dit bezit te

Handtekening van Gijsbert Kornelisz Groen (II)
in 1742

bestaan uit een bouwhuis met in het voorste gedeelte de bakkerij en 12 morgen (= ca. 10 ha.) land.

Hij had verscheidene mensen in dienst.

Uit de eerste twee huwelijken van Gijsbert werden kinderen geboren, die allen jong overleden. Uit zijn vierde huwelijk werden 3 dochters en 3 zonen geboren.

Trijntje Jans Han hertrouwde na de dood van Gijsbert met Claas Franken van den Bergh, die na haar dood nog 2 keer hertrouwde.

De oudste zoon uit het 4e huwelijk van Gijsbert was:

III Kornelis Gijsbertsz Groen
 geboren Diemen,
 gedoopt Overdiemen 27-02-1744
 overleden Diemen 25-02-1788
 trouwt Naarden 02-05-1768
 Geertruij Harmens de Jong
 geboren Bussum
 gedoopt Naarden 04-02-1744
 overleden Diemen 08-11-1787

Na de dood van zijn vader werd Kornelis opgevoed door zijn stiefvader Claas Franken van den Bergh, die eveneens bakker was.

Kornelis werd broodbakker te Diemen.

Uit het huwelijk van Kornelis en Geertruij werden 6 zonen en 2 dochters geboren.

Hun oudste kind was:

IV Gijsbertus Groen
 geboren Diemen
 gedoopt Overdiemen 20-08-1769
 overleden Diemen november 1830
 trouwt 1) Bijlmermeer 19-01-1792
 Neeltje Jacobs Moolenaar
 geboren Bijlmermeer,
 gedoopt Overdiemen 03-01-1767
 overleden ca. 1810
 trouwt 2) Diemen 28-12-1811
 Antje Brummer
 gedoopt Osdorp 19-04-1789

Van Gijsbert is verder alleen bekend dat hij dagloner/

—
werkman was.

Uit zijn huwelijk met Neeltje werden 4 kinderen geboren: 2 dochters en 2 zonen.

Het 2e huwelijk bleef, voor zover bekend, kinderloos.

Zijn jongste zoon zou zich in Eemnes vestigen.

V Jacobus Groen
 geboren Diemen,
 gedoopt Diemerbrug 07-10-1804
 overleden Eemnes 08-10-1882
 trouwt 1) Eemnes 24-11-1841

✠

GEDENK IN UWE GEBEDEN
de zielen van zaliger
JACOBUS GROEN,
*Geboren te Diemen den 7 October 1804; te Eemnes
met de laatste H.H. Sacramenten voorzien,
overleden den 8 October 1882.
en zijne Echtgeroote*
ANNA SCHOUTEN.
*Geboren te Eemnes den 14 November 1816, na eene
kortstondige ongesteldheid voorzien van de laatste
H.H. Sacramenten aldaar overleden den 19
Februari 1859.*

Het is niet aan ons de tijden en oogenblikken te weten, die God in zijne macht heeft gesteld, maar wat wij weten is, dat hun die God liefhebben alles ten goede medewerkt, en het hen wel zal gaan in het uiterste.

Act. I : 7. ad Rom. VIII : 28. Eocl. I : 13.

Gelukkig de mensch, die de ure des doods steeds voor oogen heeft, en dagelijks zich tot sterfen voorbereidt, want wij weten niet wanneer de Heer komen zal. Th. à Kempis. Matth. XXIV : 42.

Gedenk niet, o Heer! onze misdaden, of die onzer ouders, en wil geen wraak nemen over onze zonden. Kerk. getijden volgens Tobias III : 3.

GEBED.

O God die ons geboden hebt Vader en Moeder te eeren, ontferm U genadiglijk over de zielen van onzen Vader en Moeder, scheld hen hunne overtredingen kwijt, en laat ons hen in uwe eeuwige vreugde aanschouwen. Gebed der Kerk.

Onze Vader . . . Wees gegroet . . .

Dat zij rusten in vrede.

Utrecht Wed. J. R. van Rossum,

Bidprentje van Jacobus Groen en zijn tweede vrouw

Annetje Schouten (V)

(Coll H.K.E.)

Antonia Maria van den Born
geboren Utrecht,
gedoopt 22-05-1803
overleden Eemnes 19-02-1848
trouwt 2) Eemnes 30-10-1850
Annetje Schouten
geboren Eemnes 16-11-1816
overleden Eemnes 18-02-1889.

Jacobus werd in 1827 opgeroepen voor militaire dienst, die toendertijd nog 5 jaar duurde. In 1830 nam hij deel aan de veldtochten tegen de opstandige Belgen als fuselier in de 10e Afd. Infanterie; vocht in 1831 en 1832 te Antwerpen. Na de val van de Citadel van Antwerpen, op 23 december 1832, werd hij de 29e krijgsgevangen afgevoerd naar de Franse stad St. Omer, een mars van 8 dagen in kou en sneeuw.

Na zijn vrijlating op 09-06-1833, blijft hij tot 15-11-1836 in Nederlandse militaire dienst. Hij ontving twee medailles als aandenken:

- metalen kruis (in 1832) voor zijn aandeel in de veldtocht naar Brussel (1830) en naar Antwerpen (1831)
- Bronzen Medaille (in 1833) voor zijn deelname aan de verdediging van de Citadel van Antwerpen in december 1832.

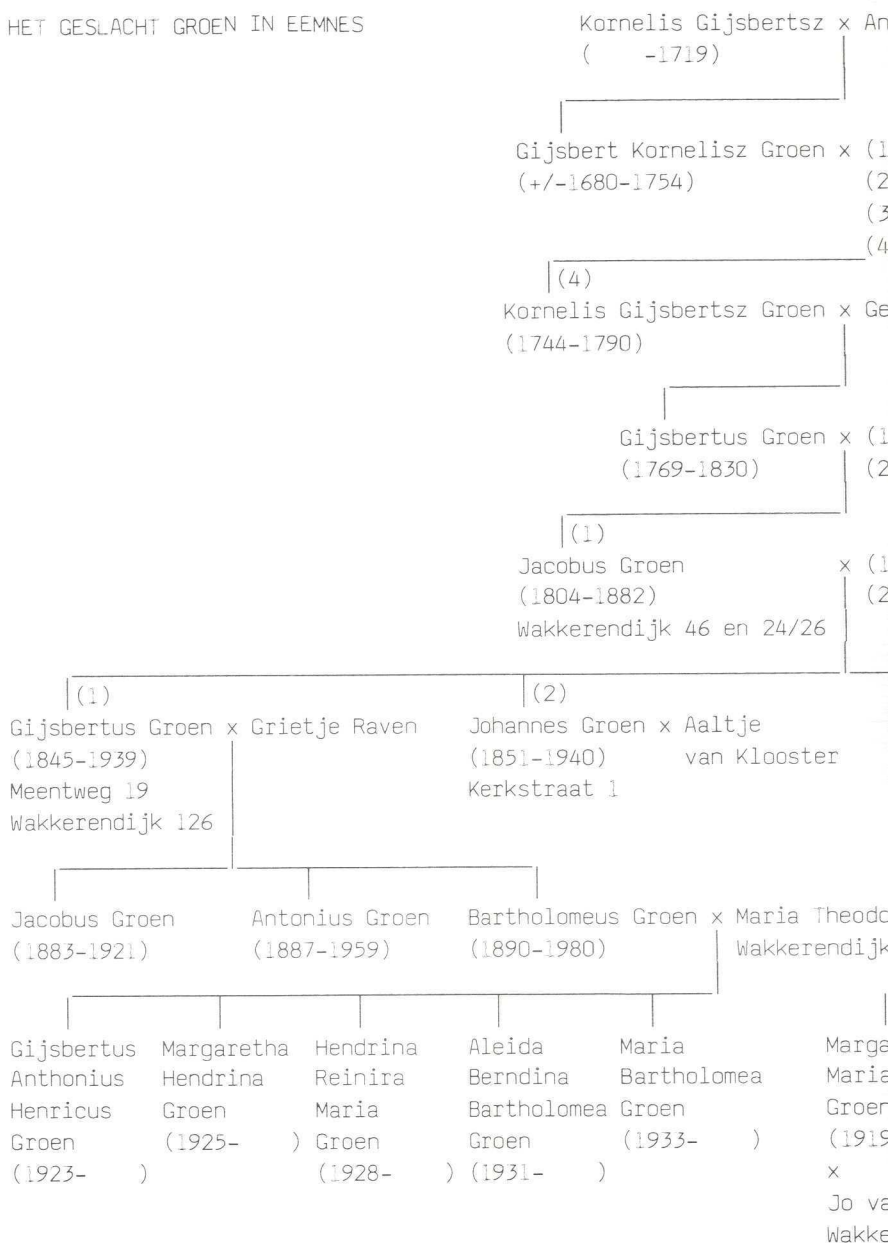
Zijn eerste aanwezigheid in Eemnes blijkt uit zijn huwelijk met de in Eemnes woonachtige Antonia Maria van den Born. Zij werkt dan als dienstmeisje, waarschijnlijk bij haar zuster Maria Antonia van den Born die gehuwd was met Mattheus Bell, heel- en vroedmeester te Eemnes. Jacobus woonde aan de Wakkerendijk 46 en verhuisde rond 1855 naar Wakkerendijk 24/26. Hij was in 1841 rietdekker, later is hij metselaar.

Uit het 1e huwelijk werd alleen één zoon geboren:
-Gijsbertus, volgt VIa.

Jacobus hertrouwde met Annetje Schouten, een dochter van Jan Schouten en Grietje van Zeldert. Uit dit 2e huwelijk werden 4 kinderen geboren:

- De oudste was Johannes (Jan), geboren 16-11-1851 en overleed 24-03-1940. Hij trouwde 19-05-1885 in Eemnes met Aaltje van Klooster (1850-1928). Zij was

HET GESLACHT GROEN IN EEMNES

je Corssen

Grietje Willems Kok
Jaapje Jacobs Andriaantse
Jannetje Claasz Garst
Frijntje Jans Han

truy Harmens de Jong

neeltje Jacobs Moolenaar
ntje Brummer

Antonia Maria van den Born
Annetje Schouten

(2)	(2)			
melia Groen * Peter	Jacobus Groen x Grietje Brouwer			
1852-1917) van Klooster	(1854-1940)			
entweg 19	Wakkerendijk 4			
Berndsen	Jacobus Gijsbertus Groen x (1) Alida de Leeuw			
26	(1893-1936) (2) Johanna Calis			
(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
tha Maria	Jacobus	Jeanne	Alida	Bernardus
Margaretha	Adrianus	Groen	Groen	Groen
Groen	Groen	(1923-	) (1926-	) (1929-1988)
) (1920-	) (1922-1981)		x	
			Jan Steenman	
			Wakkerendijk 22	
Dostrum				
ndijk 208				

Bid voor de Ziel van Zaliger
AALTJE VAN KLOOSTER

Echtgenoot van
JAN GROEN

geboren te Eemnes 16 Dec. 1850;
 voorzien van de H.H. Sacramenten
 der Stervenden overleden 7 Jan. 1928
 en begraven 10 Januari op het
 R.K. Kerkhof te Eemnes.

Zij was eenvoudig en oprecht,
 vreesde God en week af van het
 kwaad.

Gods welbehagen is in hen, die
 in eenvoud wandelen. Spr. XI, 20.

De man eener brave vrouw is
 gelukkig; want het getal zijner jaren
 is dubbel.

Een goede vrouw is de vreugde
 van haren man en vervult zijne le-
 vensjaren met vrede.

Zij wordt als erfenis der god-
 vreezenden gegeven aan den man om
 zijn goede werken. Eccl. XXVI, 1, 3.

Onze Vader — Wees gegroet,

Zij ruste in vrede.

Bidprentje van Aaltje van Klooster (V)

- een dochter van Hannis van Klooster en Aaltje van Schuttershoef. Hun huwelijk bleef kinderloos. Zij woonden aan Kerkstraat 1. Jan was aannemer-metselaar.
- Cornelia werd geboren op 13-11-1852 en overleed op 10-06-1917. Op 27-01-1891 trouwt zij in Eemnes Peter van Klooster, zoon van Gerrit en Betje Vos. Peter was arbeider en hij overleed op 14-11-1899.
- De tweelingbroer van Cornelia werd doodgeboren.
- Het jongste kind was Jacobus, volgt VIb.

VIa

Gijsbertus Groen
 geboren Eemnes 19-10-1845
 overleden Eemnes 12-03-1939
 trouwt Blaricum 25-01-1876
 Grietje Raven

geboren Blaricum 17-10-1850
overleden Hilversum 17-11-1897

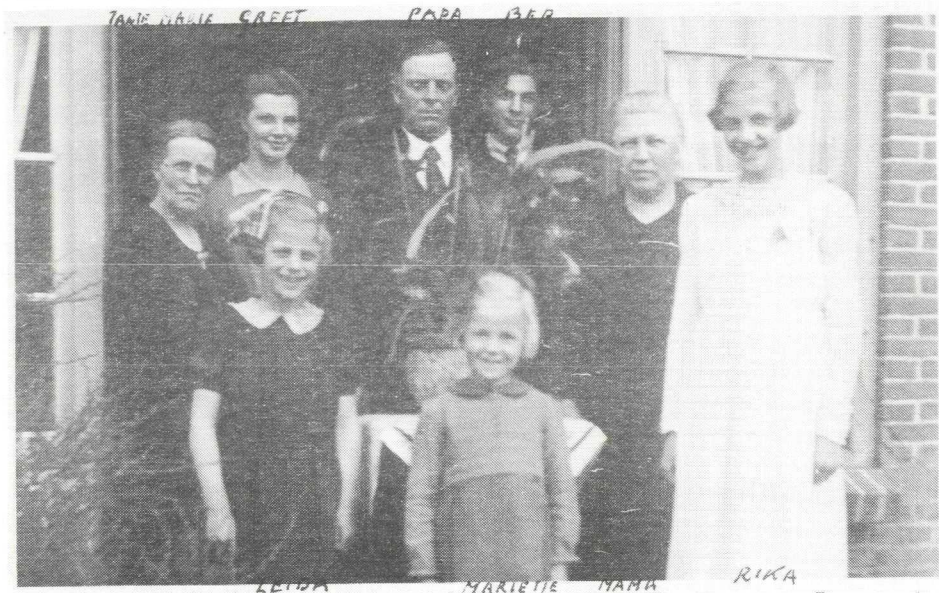
Gijs Groen was metselaar. In zijn lange leven verhuisde hij vele malen. Na zijn huwelijk met Grietje Raven, een dochter van Meeuwis Jacobsz Raven en Antje Hol, woonde hij tot 1880 in Blaricum. Hierna vestigde hij zich in Hilversum, waar hij op verschillende adressen woonde. In mei 1908 verhuisde hij naar Kleef. In december 1908 kwam hij uit Duitsland naar Eemnes. Hij verbleef van februari tot oktober 1911 opnieuw in Duitsland. In Eemnes woonde hij eerst in bij zijn zus Cornelia aan de Meentweg 19 en rond 1920 trok hij in bij zijn zoon Bertus aan de Wakkerendijk 126.

Uit het huwelijk van Gijs en Grietje werden 6 kinderen geboren:

- Bartholomeus (Blaricum 1878- Hilversum 1888)

Gijs Groen (1845-1939) (VIa)

achteraan:

Marie Groen-Bouwman (echtgenote van Jacobus Groen)
(VIIa) Greet, Bertus, Bep, Marie Groen-Berndsen, Riek
vooraan:

Leida en Marietje.

- Antonia Jacoba (Hilversum 1881- werd een paar dagen oud).
- Jacobus Groen (Hilversum 1883-1921)
Jaap was evenals zijn vader metselaar. Hij trouwde in Hilversum op 12-09-1906 met Mietje Bouwman en vertrok de volgende dag naar Kleef. 4 van zijn 6 kinderen zijn in Duitsland geboren. In februari 1916 kwam hij terug naar Hilversum, waar hij en zijn gezin verder bleven wonen.
- Antonius Groen (Hilversum 1887- 's-Gravenhage 1959).
Anton was machinaal houtbewerker. Nadat hij in 1908 meegeweest was met zijn vader naar Duitsland, woonde hij een tijdje in bij zijn tante Cornelia aan de Meentweg 19 in Eemnes. Hij trouwt in Hilversum in 1916 met Geertruida Johanna Wilhelmina Sprong en verhuisde daarna naar 's-Gravenhage. Daar zijn hun 3 kinderen geboren.
- Bartholomeus, volgt VIIa.
- Adrianus (Hilversum 1892-1896)

VIIa

Bartholomeus Groen
geboren Hilversum 09-05-1890
overleden Boxtel 13-03-1980
trouwt Duiven 06-10-1921
Maria Theodora Berndsens
geboren Loo (gem.Duiven) 16-01-1890
overleden Boxtel 26-10-1973

Bertus Groen in 1957 bij de aanleg van een waterleiding (VIIa)

Op 20-12-1908 kwam Bertus met zijn vader en broer uit Duitsland mee naar Eemnes. Ook hij gaat dan inwonen bij zijn tante Cornelia aan de Meentweg.

Aanvankelijk was hij metselaar. Later (ook) timmerman. Na zijn militaire dienst vervuld te hebben, trad Bertus in dienst bij de firma Eggenkamp. In 1913 werd hij aan-nemer als compagnon van Willard. In 1914 werd Bertus ge-mobiliseerd en gelegerd in Noord Brabant. Hij zou het tot korporaal brengen. Na de demobilisatie keerde Bertus terug naar Eemnes, waar hij als aannemervoor zichzelf begon. Hij ontwierp voornamelijk woonhuizen.

Ook in de politiek werd hij actief en hij werd in 1922 in de gemeenteraad gekozen voor de K.V.P. Het jaar daar-op werd hij wethouder (tot 1940). In 1930 keurde de raad zijn voorstel goed voor het aanleggen van een drinkwaterleiding in Eemnes. Op 8 augustus 1932 werd deze officieel in gebruik gesteld door de toenmalige burgemeester Jhr. L. Rutgers van Rozenburg. Bertus bleef verbonden aan het beheer van de waterleiding tot zijn pensionering. Ook was hij gemeente-opzichter tot 1950 en commandant van de vrijwillige brandweer tot 1947. Naast zijn beroepsmatige activiteiten vond Bertus ook nog tijd voor andere zaken. Hij richtte samen met zijn vader de R.K. Werkliedenvereniging op, gevolgd in 1919 door een R.K. toneelvereniging waarvan hij voorzitter en regisseur was. Hij was van 1918 tot 1940 bestuurslid van de R.K. Kiesvereniging, de latere K.V.P. Bertus was jarenlang koster van de St. Nicolaaskerk en streed met pastoor Wentholt aan zijn zijde tegen het drankmisbruik.

Zijn vrouw Marie Berndsens, ontmoette hij in Laren, waar zij bij Jhr. H.M.L. van Nispen tot Sevenaer, burgemees-ter van Laren, werkte.

Dat Marie uit hetzelfde gedeelte van Gelderland afkom-stig was als burgemeester Van Nispen, zal een rol ge-speeld hebben bij het feit, dat zij bij hem in dienst was.

Na hun huwelijk ging het echtpaar Groen wonen in het huis Wakkerendijk 126, dat door Bertus zelf ontworpen en gebouwd was.

Uit hun huwelijk werden 5 kinderen geboren:

- Gijsbertus Anthonius Henricus (Bertus/Bep),
geboren 01-03-1923.
- Margaretha, Hendrina (Greet),
geboren 18-01-1925
- Hendrina, Reinira Maria (Riek, thans zr. Praxedis),
geboren 21-07-1928.
- Aleida Berndina Bartholomea (Leida)
geboren 03-09-1931
- Maria Bartholomea (Marietje)
geboren 20-06-1933

In 1972 verhuisden Bertus en Marie naar Boxtel, waar hun oudste dochter sinds haar huwelijk woonde.

Vib

Jacobus Groen
geboren Eemnes 01-11-1854
overleden Eemnes 15-03-1940
trouwt Eemnes 31-01-1893
Grietje Brouwer
geboren Eemnes 31-03-1861
overleden Eemnes 16-06-1914

Wakkerendijk 124-126

*Dubbel woonhuis ontworpen en gebouwd door Bertus
Groen rond 1920. Hij ging zelf op nr 126 wonen.*

v.l.n.r. Bertus Groen, Harrij en Greet van den Bergh-Groen (VIIa), Bep en Thea Groen-Westerveld, Marietje, Marie Groen-Berndsen, Zr. Praxedis (Riek) met op schoot Marijke Groen, Eimert en Leida Koot-Groen met op school Margreet van den Bergh.

Jaap was evenals zijn broer Jan aannemer/metselaar. Op een korte periode na, rond 1880 te Hilversum, heeft Jaap altijd in Eemnes gewoond. Zijn huis aan de Wakkerendijk 4 staat tegen die van zijn broer Jan. Zijn vrouw Grietje Brouwer, was een dochter van Gijsbert en Nelletje Timmer.

Uit hun huwelijk werden 3 kinderen geboren:

- De oudste was Jacobus Gijsbertus volgt VIIb.
- Petronella Anna (geboren 13-10-1895), verhuisde na haar huwelijk met Martinus Johannes Veenman naar Ankeveen.
- Anna Petronella, geboren 12-09-1898 en overleden 02-10-1898

VIIb

Jacobus Gijsbertus Groen
geboren Eemnes 09-12-1893
overleden Laren 07-12-1936
trouwt 1)

Alida de Leeuw
geboren Laren 04-10-1892
overleden Laren 21-06-1933
trouwt 2)
Johanna Calis

Jaap was huisschilder. Van januari 1914 tot augustus 1915 woonde hij in Weesp. Op 27-04-1918 trok hij naar Laren waar hij huwde met Alida de Leeuw. Uit dit huwelijk werden te Laren 6 kinderen geboren. Zijn 2e huwelijk bleef kinderloos.

Zijn kinderen waren:

- Margaretha Maria, geboren 24-08-1919.

- Greet trouwde met Johannes Gijsbertus van Oostrum

J. Luijff, Eemnes.

*Bidprentje van Grietje Brouwer, echtgenote van Jaap
Groen (VIb)*

(geboren Eemnes 14-05-1914, overleden 28-08-1980)
Jo was groenteboer te Eemnes aan de Wakkerendijk
208 bij het Dikke Torentje.

- Maria Margaretha, geboren 04-08-1920.
Zij trouwde met Johannes Heek (geboren Eemnes
18-03-1914), chauffeur van beroep.
- Jacobus Adrianus, geboren 01-02-1922, overleed
Eemnes 09-04-1981. Jaap was huisschilder. Hij
trouwde met Eva Oswald, geboren Maagdenburg
Duitsland 24-07-1916.
- Jeanne, geboren 12-07-1923. Zij trouwde met Nico-
laas Pienink, geboren Bussum 1919, timmerman.
- Alida, geboren 12-04-1926. Zij trouwde met Johannes
Steenman, geboren Eemnes 28-01-1925, smid van beroep.
- Bernardus, geboren 04-02-1929 en overleden augustus
1988. Hij trouwde met Cristina Emma de Bruijn (ge-
boren Bussum 1929).
Ben was ambtenaar.

Tot zover een overzicht van de familie Groen.

Ik besef dat het niet compleet is en dat vooral over
mijn grootvader, Bertus Groen, nog veel meer te vertel-
len is. Daarom houd ik mij aanbevolen voor op- en aan-
merkingen.

Harry van der Voort
Wandelpad 62,
1211 GP Hilversum.

In onze serie: 'Oude Eemnesser winkeltjes'

Mevrouw P.C. Raven-van 't Klooster vertelt.....

't Huis in de Kerkstraat van m'n man z'n moeder, Daat-
je Nagel, die daar ook een winkeltje had, was erg oud.
Het was van een oom of zo en die wilde het verkopen,
maar zulke oude rommel, daar had mijn man geen zin in.
Hij was timmerman, dus had er alle verstand van.
Nee, dan kocht hij liever een stuk grond om daar zelf
een huis op te laten bouwen. Zo gezegd, zo gedaan en
zo ontstond het pand Wakkerendijk 11a, waar nu H. Stel-
tenpool woont.

*Beeld van de Wakkerendijk in de zestiger jaren.
In het midden, links van garage Beuk de winkel van Raven.
Uiterst rechts een deel van het afgebroken huis van
Drikus de Gooijer.*

In 1936 was het klaar en trouwden wij. Ik begon het kruidenierswinkeltje, maar moest het eerst helemaal opwerken, dus bleef mijn man timmeren bij Eggenkamp. Dat winkeltje was me wat in het begin. Grote zakken bonen, zout, suiker enz. werden naar boven gebracht, waarna je al die spullen weer in emmers naar beneden moest sjouwen om af te wegen en in zakken te doen. Vooral stroop afwegen als het koud was, was een heel karwei, want dan bleef zo'n klodder stroop steeds aan de lepel plakken. Want verwarming bestond natuurlijk nog niet.

Tegen de oorlog kwam m'n man me helpen. Het werd steeds drukker, je kreeg een gezin, stond voor je brood, dus toen moest het wel. Er was ook nog een broer van mijn man bij ons in huis gekomen. Zijn moeder was gestorven en je kon hem toch niet op straat zetten zei mijn man. Hij werkte wel als smid, maar ik moest toch z'n kleren

wassen. Hij had ook een grote hond en die hondeharen mocht ik ook mooi opruimen.

Ja, zo ging dat vroeger.

In de oorlog zat je met die bonnen die je allemaal moest tellen en naar Baarn brengen, allemaal extra werk. Op woensdagmiddag ging m'n man altijd op de fiets naar de grossier in Hilversum om te zien of er nog iets te koop was. Levensgevaarlijk met al die Duitsers langs de Hilversumseweg. Soms hielden ze hem aan en haalden iets uit zijn mand, maar ze betaalden wel!

Eens had hij sigaretten op de kop getikt. We wilden ze eerst tellen en verdelen, dus we vertelden niemand iets. Kwam er toch een klant achter, kwaad dat ie was; hij kon ze wel vertrappen. Tot onder in de hell!

't Was hard werken hoor. De kinderen, 't huis schoonhouden, de winkel. 's Zondags deed ik altijd de was. Dan stond ik om 5 uur op, ging naar de schuur om 't wasfornuis op te stoken met papieren dozen uit de winkel, dat was goedkoop. Daar kookte ik dan de was op, daarna alles boenen op het wasbord en tot slot de hele was door de wringer te halen.

Wasmachines bestonden in die tijd nog niet.

Ook kwamen er op zondag vaak jongens sigaretten kopen bij ons. Werd ik op een dag gewaarschuwd, dat als ik wisselgeld ging halen, zij sigaretten uit de winkel pikten. Zelfs toen waren er al van die ondeugende jongens. Ik heb het ze wel verteld, ze zijn nooit meer teruggekomen.

Hetzelfde gebeurde ook met repen chocola, rolletjes rang en pepermunt, maar daar hebben we iets op gevonden. Toen de winkel weer verbouwd werd, zorgden we dat er een kier ontstond tussen de winkelbetimmering en de keuken. We legden neprolletjes op de toonbank en gluurden vanuit de keuken door de kier de winkel binnen. Dan kwamen die kwajongens binnen, renden naar buiten, maakten zo'n rolletje open..... en dan die gezichten als ze een rolletje hout vonden! Wij lachen.

M'n man was altijd druk met het ophalen van de boekjes, 't afwegen, de boodschappen weer wegbrengen enz. Laat er op een dag iemand van achter aan de Wakkerendijk weten dat ze een half pond zout wil hebben. 'Dat

38- HKE

Henk Raven Sr. met Henk Raven jr. bij de verbouwde winkel op Wakkerendijk 11a. Een opname van ± 1950.

gaat niet' zei ik, 'm'n man is er niet'. Kwaad, kwaad dat ze was, 'k heb d'r nooit meer in de winkel gezien. Ja, zulke mensen had je er ook bij.

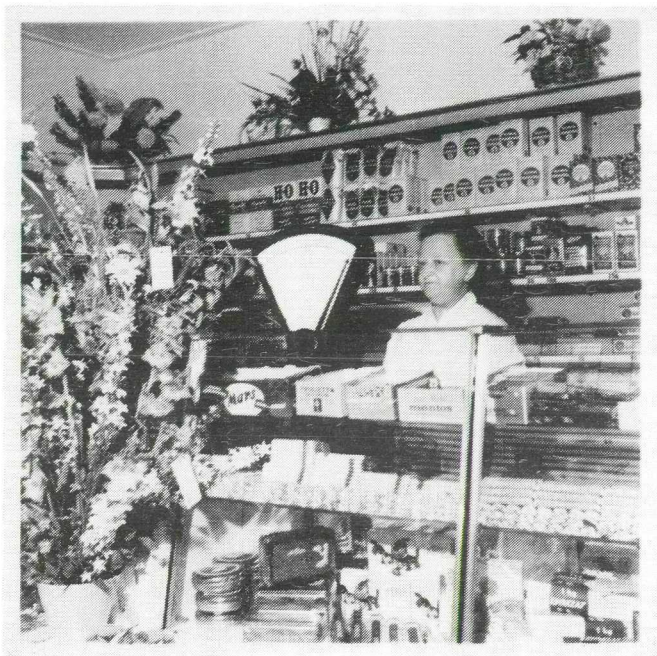
In de winter was het soms wel heel zwaar, zo'n volle mandfiets als het glad was. Lag er erg veel sneeuw dan moesten de kinderen helpen met de slee, als ze om half vier uit school kwamen. De doos met boodschappen werd dan op de slee gezet, één moest de doos vasthouden, de ander trekken. Kwamen ze thuis, dan moesten ze direct weer naar de volgende klant.

Mijn man was wel zo goochem, dat hij geen telefoon wilde hebben. De bestellingen deed hij wel per telefoon op het postkantoor. Als je geen telefoon had, konden ze je ook niet bellen voor een half pondje dit of dat, zodat je er 's avonds weer op uit moest.

Sommige mensen hadden wel twee of drie kruideniers. De één mocht dan elke week de koffie, suiker en bonen leveren. De tweede de zeep en het drop. De derde ten slotte de rest van de boodschappen.

Ja, zo ging dat vroeger.

M'n man heeft altijd alles op de fiets gedaan. Toen

Mevrouw P.C. Raven- Van 't Klooster in haar winkel achter de toonbank Wakkerendijk 11a.

zoon Henk in de winkel kwam en zijn rijbewijs haalde, kwam er pas een auto, een Opel Kadet.'

't Winkeltje is omstreeks 1970 gesloten.

Henk ging bij 's lands grootste kruidenier die op de kleintjes past, werken en 't echtpaar Raven ging van hun dik verdiende rust genieten in hun prachtig huis aan de Laarderweg.

Enige tijd na de dood van haar man verhuisde mevrouw Raven naar de Waag, waar ze nog elke dag druk bezig is. Ze stoft, doet haar boodschappen, kookt elke dag, want voor twee dagen koken is niet gezond! Loopt, fietst, past op de kleinkinderen. Geweldig.

'Ik weet best wat werken geweest is', eindigt mevrouw Raven haar verhaal en 'Willem Mol zou altijd zeggen: 'je wordt er ook niet slechter van'. Zo is het.'

Henriëtte Liscaljet

Schenkingen aan de Historische Kring

We ontvingen bidprentjes van:

- W. Brouwer, Wakkerendijk 94, Eemnes
- A. Hilhorst, Meentweg 13a, Eemnes
- Mevrouw M. Borsen, 2e Molenweg 14, Blaricum
- G.Th. Adema, Schapendrift 9, Blaricum

voorts nog de volgende zaken:

- Mevrouw G. Heek, Laarderweg Eemnes
19e eeuwse kleding
- H. van Dorrestein, Torenzicht 41, Eemnes
oude kranten periode 1919-1940
- W. Westerhuis, De Waag 28, Eemnes
oude akten

Alle goede gevers willen we hartelijk bedanken voor hun bijdragen.

De klederdracht van Gooi- en Eemland

De werkgroep Klederdrachten Eem- en Gooiland is ontstaan in 1986. Ze houdt zich sindsdien bezig met het onderzoek naar klederdrachten in het gebied tussen Vecht en Eem, ruim genomen, want ook Weesp, Vreeland en Hoogland horen erbij. In Huizen en Bunschoten/Spakenburg, die wat de dracht betreft een specifiek eigen plaats in dit gebied innemen, wordt door actieve lokale werkgroepen veel onderzoek verricht, zodat wij ons vooralsnog met de rest van het gebied bezig houden.

Aangezien in de klederdrachtliteratuur het omschreven gebied sterk onderbedeeld is in vergelijking met andere streken van ons land, zijn wij erg afhankelijk van wat er ter plaatse nog aan (foto)documentatie en kleding (kennis) aanwezig is. Uit onderzoekingen tot nu toe is gebleken, dat er veel overeenkomsten in de drachten van de verschillende plaatsen in de regio te zien zijn. Interessant is daarbij, dat er per plaats niet één,

Vrouw uit Soest met vierkant muts, ± 1890. De muts van Bevers kant is vastgespeld aan een zilveren oorijzer door spelden met gouden facetknoppen. Om de hals vier snoeren bloedkorallen met een vierkant gouden slot aan de achterkant. Aan de zgn. boot hangt een plat vierkant kruis. Er wordt een rok met een jak, steeds van hetzelfde model bij gedragen en een gekleurde omslagdoek met franje.

Vrouw uit Laren met staartkap, ± 1950. De muts met geplooid staart is met gouden kappespelden vastgezet aan het gouden of zilveren oorijzer, dat voorzien is van gouden boeken. Twee gouden zijnaalden completeren het geheel. Om de hals drie snoeren bloedkoralen met een rond of ovaal slot aan de voorkant. Daarbij vaak een gouden broche of boot, een gouden ketting met schuifje, waaraan een medaillon of horloge hangt, een ketting met een filigrain kruis (alleen R.K.) en oorbellen.

maar meerdere drachten naast elkaar in dezelfde periode gedragen zijn.

We kunnen vier vrouwendrachten onderscheiden, waarbij toch wel een bepaalde tijdsgebonden lijn aan te geven is. De oudste dracht is die met de zogeheten vierkante muts (foto 1). Deze kwam voor in Hoogland, Soest, Eemnes Laren en Blaricum en werd uitsluitend door rooms katholieke vrouwen gedragen. Landelijk gezien nam ze een unieke plaats in, typerend voor deze regio.

Van jonger datum (eeuwwisseling) is de staartkap (foto 2), die op het eerste gezicht veel lijkt op de West-friese kap. Hierbij werd niet een rok met jak van een bepaald model zoals bij de vierkante muts gedragen, maar een verboerste stadsjapon, die mode afhankelijk was. Variaties op deze kap waren te vinden in Blaricum, Laren Eemnes, Hilversum, Bussum, Loosdrecht en Vreeland. Het was een aantrekkelijke dracht, vooral voor jongere vrouwen, omdat men wat de kleding betreft met de mode mee kon doen en er veel sieraden bij gedragen werden. Ze werd ook door protestantse vrouwen gedragen, uiteraard zonder gouden kruis.

Een derde type is de cornetmuts (foto 3), die in veel delen van Nederland in één of andere vorm gedragen is. Ons zijn vrouwen uit Loosdrecht, Eemnes en Hoogland bekend met deze muts. De benaming 'Gelderse muts', die met name in Eemnes vaak gebruikt werd, omdat men dacht dat ze uit Gelderland afkomstig was, dekt de lading niet. We vonden deze muts ook in Loosdrecht, gedragen door een vrouw uit een familie, die al vele generaties lang daar woonde, zodat in dit geval zeker niet van import gesproken kan worden.

Tenslotte moet nog de ronde muts of trekmut (foto 4) genoemd worden. Deze lijkt wat de grondvorm betreft op de Volendamse hul en kwam ook voor in de provincies Utrecht en Zuid-Holland. In onze regio werd ze overal gedragen, zowel door rooms katholieke als protestantse vrouwen, door meer of minder gegoeden. Het kwam voor, dat vrouwen bij hoogtijdagen de staartkap droegen en bij iets mindere bijzondere gelegenheden de ronde muts bij dezelfde jruk met dezelfde sieraden.

Van de mannendracht werd reeds in 1917 door Molkenboer,

Familie uit Eemnes, ± 1905. De vrouw draagt een cor-
netmuts. De bol van geborduurde tule is van voren af-
gezet met een rand fijn geplooidde smalle kant. Van
achter zit er een bredere strook tule en kant aan.
Soms zitten er over de bol twee gebloemde gekleurd
zijden linten (zgn. lintentuigje) met een sluiting
onder de kin. Om de hals bloedkoralen met een slot
van voren. Aan het kruis is te zien, dat we te ma-
ken hebben met een rooms katholieke vrouw.

Echtpaar uit Laren, ± 1910. De man draagt de boeren-
dracht met hooggesloten vest, de vrouw een ronde muts
(altijd zonder oorijzer). De stand van de omgeslagen
punten wordt bepaald door de mate waarin de boven-
kan van de muts ingerimpeld is. De voorkant is van
Beverse kant, de achterbol van geborduurde tule.
In de rouw is deze muts, evenals de andere, van effen
tule.

die een boek over de klederdrachten van Nederland schreef, gezegd dat deze gewone boerendracht was. Afhankelijk van de inhoud van zijn beurs en in hoeverre hij zijn vrouw opgesierd had, veroorloofde de boer zich daarbij gouden keelknopen, een zilveren signettenketting voor zijn horloge en zilveren gespen op zijn schoenen. Naar kinderkleding is nog geen onderzoek verricht. Verdere naspeuringen zullen moeten uitwijzen wat de mogelijke oorzaken van de hierboven genoemde verschillen en overeenkomsten in de klederdrachten in onze regio kunnen zijn. Veel zouden we erbij willen weten. Denkt u iets voor ons te hebben, gegevens, foto's, kleding of wat dan ook (u hoeft niets af te staan, wij lenen slechts met de grootste zorgvuldigheid en documenteren of hebt u zin lid van onze werkgroep te worden, neemt u dan contact met ons op.

Kontaktpersoon: mevrouw A. Klap, Atelierweg 1a, 1272 JM Huizen, tel. 02152-10649

Alie Klap en
Livia Lankreijer.

Wie doet er mee?

Wie weet er van?

Rubriek waarin staat met welke onderzoeken en projecten onze leden bezig zijn.

Iedereen die erin geïnteresseerd is om mee te doen en die kan helpen aan materiaal kan contact opnemen met de desbetreffende personen.

Leo Lamers, Ruiterskamp 42, Eemnes, tel. 89763
is bezig met:

- alles wat te maken heeft met paviljoen 'Larenberg'
te Laren NH;

Wim Fecken, Julianaweg 26, Kortenhoef, tel. 035-60226
is bezig met:

- Eemnes in de Franse tijd (+ 1800-1815);

Henk van Hees, Kerkstraat 15, Eemnes, tel. 89849

is bezig met:

- de geschiedenis van het amateurtoneel in Eemnes;
-

Jaap v.d. Woude, Jonneveen 25, Eemnes, tel. 13701

is bezig met:

- de geschiedenis van de RABO- bank in Eemnes. Gevraagd o.a. foto's, knipsels uit kranten en ander RABO-materiaal;
-

Wiebe van IJken, Everserf 20, Eemnes, tel. 89367

is bezig met:

- de uitwerking van het armenboek van de gemeente Eemnes (1637-1768);
-

Koen Suijk jr, Groot Barlaken 76, 1851 GD Heiloo
tel. 072-331665

is bezig met:

- de familie Suijk in Eemnes;
-

Wiebe van IJken, Everserf 20, Eemnes, tel. 89367

is bezig met:

- de familie Van IJken in Eemnes;
-

Livia Lankreijer, Aartseveen 94, Eemnes, tel. 89198

is bezig met:

- klederdrachten van Eemnes en omgeving. Wie helpt mee uit te zoeken wat er vroeger in Eemnes aan klederdrachten gedragen werd. We hebben heel mooie inventarisatieformulieren. We zoeken alleen nog een paar mensen er bij om ze in te vullen. Dat kan met de kleding in de hand of aan de hand van oude foto's. Wie helpt?
-

Bertie van Wijk-Blom, Raadhuislaan 39, Eemnes, tel. 14689

Bep de Boer, Ericaweg 58, Laren NH, tel. 15732

zijn bezig met:

- de familie Elders in Eemnes;
-

Wiebe van IJken, tel. 89367

Bertie van Wijk, tel. 14689

Henk van Hees, tel. 89849

zijn bezig met:

- het aanleggen van een verzameling bidprentjes van mensen die in Eemnes gewoond hebben. U kunt ons al een plezier doen wanneer u de mogelijkheid biedt om kopietjes te laten maken van uw oude bidprentjes.

Bep (G.L.) de Boer, Ericaweg 58, Laren NH, tel. 15732
is bezig met:

- de zouaven tussen Vecht en Eem. Dus uit de plaatsen Baarn, Blaricum, Bussum, Eemnes, Hilversum, Laren NH Loosdrecht, Naarden, Nederhorst den Berg, Soest en Weesp.

Gevraagd: verhalen over deze zouaven, fotomateriaal om na te maken, bidprentjes, brieven, dagboeken etc. Alles wordt te leen gevraagd om het te kopiëren.

Leo Lamers, Ruiterskamp 42, Eemnes, tel. 89763
is bezig met:

- veldwachters en politie-agenten van Eemnes.
- Gevraagd: namen en verhalen over het werk van deze mensen.
- _____ . _____

Persbericht voor de tijdschriften van de
Historische Kringen.

Fototentoonstelling van de prenten van de Gooise dor-

pen en Eemnes uit de 17e, 18e en 19e eeuw.

In 1989 viert de R.K. Scholengemeenschap Laar en Berg haar 20-jarig bestaan. In dit kader worden diverse activiteiten georganiseerd.

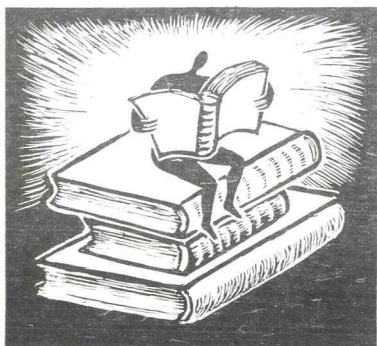
Een van deze activiteiten is de organisatie van een fototentoonstelling van minder bekende prenten van de Gooische dorpen en Eemnes uit de 17e, 18e en 19e eeuw.

De Scholengemeenschap betreft haar leerlingen voornamelijk uit Laren, Hilversum, Huizen, Blaricum, Bussum en Eemnes. Daarom werd bij de opzet van de tentoonstelling gekozen voor prenten van deze plaatsen.

De tentoonstelling vindt plaats van 27 mei tot en met 8 juni 1989 in de aula van de Scholengemeenschap, Langs-akker 4, Laren (naast het Sint Janskerkhof) en is in principe voor iedereen gratis toegankelijk.

Ook in de weekenden is de tentoonstelling te bezichtigen. De openingstijden worden in een later stadium bekend gemaakt.

Voor een deel van het tentoongestelde materiaal zal een fraaie catalogus worden samengesteld. Deze zal voor een geringe vergoeding verkrijgbaar zijn.

Nieuwe aanwinsten van de bibliotheek van de HKE

In de afgelopen periode is ook onze bibliotheek weer aangevuld met een aantal nieuwe boeken.

Eén van deze nieuwe aanwinsten is het boek

'De zuidkust van de Zuiderzee geteisterd door de stormvloed Januari 1916'

Dit boek is geschreven door H.P. Moelker.

In dit boek probeert de schrijver u zo uitvoerig mogelijk te informeren wat er zoal is gebeurd in deze rampmaand langs de Zuidkust van de Zuiderzee.

Het boek bevat veel kaarten, maar is ook rijkelijk geïllustreerd met zeer mooie foto's, waarop een beeld wordt weergegeven wat deze stormvloed voor schade heeft aangebracht.

Er wordt beschreven in een hoofdstuk hoe deze stormvloed tot stand is gekomen.

Ook vertelt de schrijver het een en ander over dijkbeschadigingen en herstellingswerken.

De volgende plaatsen langs de Zuiderzee worden in dit boek aan de orde gebracht:

- Muiden
- Muiderberg
- Naarden
- Baarn
- Eembrugge
- Eemdijk
- Bunschoten
- Spakenburg
- Eemnes

In het hoofdstuk over Eemnes wordt bijvoorbeeld geschreven over de stappen die burgemeester Jhr. L. Rutgers van Rozenburg ondernam om zoveel mogelijk tegen dit natuurgeweld te kunnen doen.

Ook dit hoofdstuk is rijkelijk voorzien van foto's welke genomen zijn ten tijde van deze ramp.

Bunschoten en Spakenburg worden zelfs nog uitvoeriger besproken daar zij wel zo ongeveer de meeste schade hebben opgelopen tijdens deze stormvloed. Ook wordt er nog een apart hoofdstuk gewijd aan de schade welke de bot-

ters van de vissersvloot hadden opgelopen.

Verder worden er nog hoofdstukken besteed aan:

- De rivier de Eem
- Het koninklijk bezoek aan Bunschoten en Spakenburg
- De sanitaire maatregelen na deze ramp
- Watersnoodcomité
- Nazorg van deze ramp.

Al met al is dit een boek wat de moeite waard is om eens bij onze bibliotheek te lenen.

Vera van IJken,
Everserf 20,
3755 VK Eemnes.

